

OBSAH

<i>Drahí moji priatelia</i>	3
<i>Veľkodušný strom</i>	4
<i>Životy svätých</i>	5
<i>Otázky a odpovede</i>	7
<i>Pravoslávna ikona</i>	8
<i>Viera v živote kresťana</i>	11
<i>Za život vďačím Bohorodičke</i>	12
<i>Detská stránka</i>	14
<i>Recepty</i>	20
<i>O nevďačnosti</i>	21
<i>Čudotvorné ikony</i>	22
<i>O obrúčkach</i>	24
<i>Evanjeliové cnosti</i>	25
<i>Zo života skupín</i>	26
<i>Pozvánka</i>	31

**„Čokoľvek ste urobili jednému
z týchto mojich najmenších
bratov, mne ste urobili“.
Mt 25,40**

Ján Jacoš ml. – 8,30 €

Mária Šarová – 10 €

Ján Seman – 10 €

Bohuznáma rodina z Kolbovíc – 33 €

Spasi Vás Hospodi!

**Obálka: Svätý Dimitrij Solúnsky
púte Ulič, Ľutina, Ladomírová**

ISTINA

*Mesačník Bratstva pravoslávnej mládeže
na Slovensku - SYNDESMOS
ročník XV./2010*

šéfredaktor: Lenka Kimaková
redaktori: Alexander Haluška, Michal
Šivík, Zuzana Repková, Marcela Hvižďa-
ková, Zuzana Sadilková, Juliána Kuzano-
vá, Ján Husár, Tatiana Mihaličová
pokladníčka: Tatiana Mihaličová
technický redaktor: Marcela Hvižďáková
detská stránka: Lucia Kimaková, Janka
Zajarošová
redaktori pre distribúciu: Ľuboš Omaska,
Patrik Palasiewicz

Vydáva:

Bratstvo pravoslávnej mládeže
na Slovensku - SYNDESMOS
tel.: 0948 509 980

e-mail: istina12@gmail.com
IČO: 17075947

www.bpm.orthodox.sk

S blahoslovením Jeho Vysokopre-
osvietenosti Jána, arcibiskupa
prešovského a Slovenska.

Vychádza 12-krát do roka.
Ročný príspevok 5,40 €

Vaše finančné príspevky posielajte
na adresu redakcie:

Bratstvo pravoslávnej mládeže
na Slovensku - SYNDESMOS,
redakcia ISTINY
Bayerova 8, 080 01, Prešov,
prípadne na účet Istiny:
4008409298/7500.

Cirkevne schválené.

Redakcia si vyhradzuje právo
upravovať príspevky v súlade
s učením Cirkvi.

Nevyžiadané rukopisy nevraciam.

Vydávanie je povolené Ministerstvom
kultúry SR pod číslom EV 3633/09.
ISSN 1335-6739

Tlač: GRAFOTLAČ Prešov

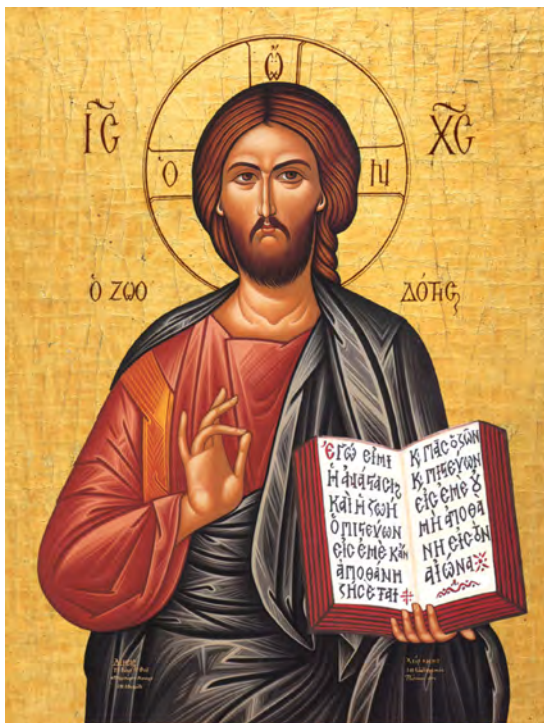
Tak veľmi túžim a prosím Boha, aby sme prebývali v jednomyselnosti. Viem, že sa nám to často nedarí. Pokušenia sú rôzne a veľké. Nepriateľ našej spásy si vždy nájde cestu ako nás znepokojiť, no veľmi si želám, aby sme boli jedno, tak ako Isus Christos a Otec sú jedno, aby sme vytvárali skutočný zväzok (syndesmos) lásky v Duchu a Pravde. Lebo iba všetci spolu v Christovom tele môžeme žiť v pokoji a dôjsť k cieľu nášho života – k zbožšteniu.

Viem, že mnohí z Vás, mládežníkov, sa snažia, ako najlepšie vedieť, pracovať pre blaho národa a Cirkvi. Veľmi si to vážim, lebo je to naozaj veľká vec. Práve Vy dokázate so svojimi rovesníkmi hovoriť o Bohu, dokázate Jeho blahú zvesť dostať hlbšie medzi mladých, a to je veľmi dôležité, pretože tak sa stávate misionármi Christovho Evanjelia.

Nezabúdajte pri tom na modlitbu, proste o pomoc nášho Otca, ktorý je na

nebesiach, lebo iba v spolupráci s Ním dokážeme uskutočniť svoje poslanie. Prosme o pomoc Svätého Ducha, ktorý jediný nás zhromaždí v zväzku lásky, aby sme tak s Jeho pomocou vedeli ešte lepšie, radostnejšie žiť svoj život

naplno a celý ho oddať Bohu. Nemyslím tým odísť z tohto sveta, ale mám na mysli prijať do svojho života a uskutočňovať v ňom veci Christove. Keď máme problémy, riešme ich s Christom, keď sa radujeme, radujme sa s Christom, keď plačeme, plačme s Christom, keď niečo stavíme, varíme, píšeme, robme to s myšlienkou

na Boha, teda s modlitbou, aby Boh tak požehnal nášmu úsiliu. Pretože dobré a dokonalé veci sa uskutočňujú jedine cez Božie požehnanie.

Alexander Haluška
prezident Bratstva pravoslávnej mládeže na Slovensku - SYNDESMOS

Bol raz jeden strom, ktorý mal rád jedno dieťa. Dieťa ho navštevovalo každý deň. Zbieralo jeho listy, plietlo si z nich korunky a hralo sa na kráľa lesa. Šplhalo sa po jeho konároch. Jedávalo jeho plody a potom sa spolu hrali na schovávačku.

Keď sa unavilo, pospalo si v jeho tieni a halúzky mu pri tom spievali uspávanuku. Chlapča milovalo strom z celého svojho detského srdca. A strom bol šťastný.

Ale čas letel a dieťa rástlo. Keď podrástlo, strom ostával často sám.

Raz sa chlapča prišlo na strom pozrieť a strom mu povedal: „Pod' ku mne, dieťa moje. Vyšplhaj sa na môj kmeň a pohojdaj sa na mojich konároch, zajedz si z môjho ovocia, zahraj sa v mojom tieni a buď šťastný.“

„Už som dosť veľký, aby som sa šplhal po stromoch a hral,“ povedalo chlapča. „Chcel by som si niečo kúpiť a zabaviť sa. Potrebujem peniaze. Môžeš mi ich dať?“

„Je mi ľúto,“ povedal strom. „Peniaze nemám. Mám iba lístie a ovocie. Natrhaj si ho, dieťa moje, choď a predaj v meste. Tak budeš mať peniaze a budeš šťastný.“

A tak chlapča vyliezlo na strom. Obralo všetko ovocie a odišlo s ním preč. A strom bol šťastný.

Dieťa sa nevrátilo. Strom ostal sám a zosmutnel.

Ale chlapča sa neskôr vrátilo znova. Strom sa zachvel od radosti a povedal: „Pod' ku mne, dieťa moje. Vyšplhaj sa

na môj kmeň a pohojdaj sa na mojich konároch a buď šťastný.“

„Mám veľa práce a nemám čas loziť po stromoch,“ povedalo dieťa. „Potrebujem dom, v ktorom by som sa cítil bezpečne. Môžeš mi ho dať?“

„Nijaký dom ja nemám,“ povedal strom. „Mojím domom je les, ale môžeš si odpáliť moje konáre a postaviť si dom. A budeš šťastný.“

Dieťa odpílilo všetky konáre, odviezlo ich, aby si postavilo dom. A strom bol šťastný.

A dieťa dlho, dlho neprichádzalo. A keď sa predsa vrátilo, strom bol taký šťastný, že nemohol ani prehovoriť.

„Pod' ku mne, dieťa moje, zašumel, pod' sa zahrat’.“

„Som príliš starý a veľmi smutný, aby som sa hral,“ povedalo dieťa. „Potreboval by som loďku, aby som odtiaľto mohol niekam ďaleko utiecť. Môžeš mi dať loďku?“

„Odrež si môj kmeň a urob si loďku,“ povedal strom. „Tak budeš môcť odísť a byť šťastný.“

A tak dieťa odrezalo kmeň a urobilo si loďku, aby mohlo odísť. A strom bol šťastný, ale nie nadtľho.

Po dlhom, dlhom čase sa dieťa znova vrátilo.

„Je mi ľúto, dieťa moje,“ povedal strom, „ale už nemám nič, čo by som ti mohol dať... Nemám už ovocie.“

„Na ovocie mám už veľmi slabé zuby,“ povedalo dieťa.

„Už nemám ani konáre,“ pokračoval strom, „aby si sa mohol pohojdať.“

Životy svätých

Svätí mučeníci Roman a Varul 17. november

Svätý Roman pochádzal z Palestíny a bol diakonom cézarejskej cirkvi. V čase prenasledovania kresťanov žil v Antiochii. Tam kázal Christovo Evanjelium a utvrdzoval kresťanov vo viere. Keď bezbožný eparcha¹ Asklipiad chcel dať zničiť kresťanský chrám, svätý Roman vyzval kresťanský národ na otvorené povstanie proti eparchovi, aby mu nedovolili uskutočniť jeho zámer. S veľkou horlivosťou vyzval národ na obranu. Ľudia boli ochotní brániť chrám do konca a nedovolili bezbožnému vladárovi, aby vošiel do Božieho príbytku a zničil ho.

1 V Rímskej ríši značilo pomenovanie eparchia určitý správny obvod, či oblasť, ktorej správca sa nazýval podľa nej eparchom. Bol vlastne cisárovým miestodržiteľom na danom území. Neskôr, po Milánskom edikte aj Cirkev kopíruje územnú štruktúru Ríše a pomenovanie eparchia a eparcha sa tak začínajú užívať aj pre biskupstvo a jeho správcu, čiže biskupa.

V tom čase začal akýsi pohanský sviatok a mnoho pohanov prichádzalo do chrámu modloslužobníkov, dokonca i ženy s deťmi. Tu svätý Roman zahorel odvahou a zamiešal sa do bezbožného národa. Hlasno začal poukazovať na ich poblúdenie, zastavil dokonca samotného Asklipiada, keď vchádzal na pohanské obetisko. „Och, vladár, veľmi sa mylíš, keď ideš k idolom. Nie oni sú bohmi, ale jediným pravým Bohom je Isus Kristus.“ Eparcha Asklipiad prikázal chytiť svätého Romana a silno ho biť po ústach. Potom si sadol na súdny stolec a dlho nútil Christovho vojaka, aby sa zriekol pravého Boha. Podrobil ho rôznym mučeniam, no svätý Roman statočne znášal tieto príkoria. Počas mučenia vyznával, že jediným Bohom a Stvoriteľom všetkého je Isus Kristus a karhal eparchu za to, že nechcel poznať pravdu.

Pri mučení svätého Romana stálo vôkol neho množstvo národa, pohanov i veriacich, prizierajúcich sa na jeho utrpenie. Medzi nimi bola i matka kresťanka s malým chlapcom

„Som príliš starý, aby som sa hojdal na konároch,“ povedalo dieťa.

„A nemám ani kmeň,“ povedal strom, „už sa nemáš kam šplhať.“

„Som príliš unavený, aby som šplhal,“ povedalo dieťa.

„Som spustošený,“ povzdychol si strom. „Tak rád by som ti niečo dal, ale už nemám nič. Som iba starý klát. Je mi to veľmi ľúto...“

„Nepotrebujem už veľa,“ povedalo dieťa. „Len pokojné miestečko, aby som si mohol sadnúť a odpočinúť. Som veľmi unavený.“

„Dobre,“ povedal strom a pokúsil sa vzpriamiť, nakoľko mohol, „tak teda starý klát je dobrý na to, aby si si mohol sadnúť a odpočinúť. Tak poď, dieťa moje, sadni si. Sadni si a odpočiň si.“

A dieťa tak urobilo.

A strom bol šťastný.

Sadni si dnes večer na tiché miesto a pomôž svojmu srdcu ďakovať všetkým „stromom“ svojho života.

Bruno Ferrero: Spev svrčka

Zuzana Repková

Varulom. Roman pozrel na chlapca a skrikol: „To malé dieťa má viac rozumu ako ty! Hoci má málo rokov, aj tak pozná pravého Boha, ale ty, vo svojej starobe Ho nepoznáš“. Eparcha zavola k sebe malého Varula a spýtal sa ho: „Akého Boha ty uctievaš?“. „Klaniam sa Christovi!“, pokojne odpovedal chlapec. „Je lepšie slúžiť jednému Bohu, alebo trom?“. „Najlepšie je slúžiť jednému Bohu - Isusu Christu.“ „A prečo je Christos lepší ako ostatní bohovia?“, vyzvedal eparcha. „No tým, že On je pravý Boh, On stvoril všetkých nás a vaši bohovia sú iba démoni, lebo nikoho nestvorili“. Napriek tomu, že to bol malý chlapec, rozprával múdro, akoby bol premúdrym teológom. Pôsobil v ňom Svätý Duch.

Mučiteľ i všetci okolo sa veľmi čudovali Varulovým múdrym slovám. Mládenec sa naplnil Svätým Duchom a z úst dieťaťa Boh prijal slávu, zahanbil eparchu i všetkých služobníkov idolov. Mučiteľ bez citu prikázal biť malého Varula. Po dlhom mučení začalo dieťa pociťovať veľký smäd. Nik mu však nesmel podať vodu. Jeho matka stála v dave a láskavým slovom posilňovala svojho malého syna. Nakoniec eparcha prikázal Varula sťauť. Keďže už sám nemohol kráčať, jeho vlastná mama ho vzala na ruky a niesla ku katovi. S obrovským žiaľom, no i radosťou zároveň, posmeľovala svoje dieťa, aby sa nebálo. „Neboj sa môj kvietok, moje najsladšie dieťa, už budeš pri Christovi a v Jeho sláve sa budeš radovať“. Matka to nerobila preto, žeby nemala rada svojho syna.

Práve naopak, veľmi ho ľúbila a veľmi ju to bolelo, ale vedela, že jej syn bude v bezpečnom náručí Isusa Christa. Tak ako kedysi Abrahám priniesol na oltár ako obeť svojho syna, tak aj táto matka prináša svojho syna Bohu. Po všetkom dovolili matke odvieť telo malého mučeníka Varula a čestne pochovať.

Svätého Romana odsúdili na smrť upálením. Zviazaného ho obkladali drevom, a on hrdinsky stál, posmeľujúc mučiteľov, aby čím skôr zapálili oheň. Keď už oheň horel, prišiel silný dážď a uhasil ho. Neutrpel tak žiadnu ranu od ohňa.

Pretože neustále usvedčoval pohanov z ich nerozumnosti a oslavoval Boha, dali mu vyrezať jazyk. No on aj napriek tomu hovoril a oslavoval Boha jasne a zrozumiteľným hlasom. Aby ho nebolo počuť, uvrhli ho do žalára, v ktorom bol dlhý čas. Keď sa cisár Maximilián dozvedel o Romanovi a jeho zázračnom rozprávaní, dal príkaz, aby ho udusili. Tak sa aj stalo. Mučeník Roman ukončil podvih svojho utrpenia za Christa a teraz je oslávený v Nebeskom Kráľovstve, a tam ospevuje Svätú Trojicu na veky vekov, amín.

Svjatíji múčenici Romane i Varúle, molíte Bóha o nás!

*Podľa knihy Žitija svjatych svjatiteľa
Dimitrija Rostovskogo*

Pripravil bohoslovec Alexander

Otázky a odpovede

Otázka: „Aký má Pravoslávna cirkev názor na cigarety a fajčenie?“

Odpoveď: „Názor Pravoslávnej cirkvi na cigarety a fajčenie môžeme vidieť a pochopiť z celkového názoru pravoslávnej Tradície a pravoslávnych svätých otcov na hriech a Božie prikázania. Hriech je podľa pravoslávnej tradície všetko, čo človeku škodí, čo ho raní, alebo čo mu spôsobuje chorobu. Keďže fajčenie bez akýchkoľvek pochybností škodí zdraviu človeka, je to hriech a zlo. Škodlivosť fajčenia je pritom vedecky dokázaný a dôkladne preverený fakt. Ak to niekto spochybňuje, nečestne klame seba aj iných. Niektorí hovoria, že fajčenie nemôže byť hriech preto, lebo tabak stvoril Boh. Toto je nečestná špekulácia, pretože Boh síce stvoril tabak, ale nekázal ho podpáliť a vdychovať dym z neho. Vyhovárať sa na Boha je preto nepekné a rúhavé. Fajčenie je porušením Božích prikázaní, hoci sa vo Svätom Písme priamo nespomína, pretože Božia vôľa je, aby sme si s láskou pomáhali a nie škodili sebe alebo iným. Rôzne predmety sa vo Svätom Písme nespomínajú a predsa je ich používanie hriechom (napríklad užívanie narkotík), pretože

vedie k chorobe alebo inému poraneniu človeka. Všetko záleží na tom, či človek chce rozumieť duchu Božích prikázaní a Božej vôli. Božou vôľou a prikázaním je všetko, čo nám pomáha a prospieva a proti Božím prikázaniám je všetko, čo bezdôvodne škodí nášmu telu alebo duši. Božie prikázania nie sú rozkazy ani zákazy, ale rady, ako žiť

prirodzene, zdravo a najmä dobre. Je pravda, že Božou vôľou je niekedy aj choroba (Jn 11, 4), ale takéto veci treba nechať výlučne na Boha. Iba on vie, čo je pre nás dobré. My sami si chorobu nikdy nesmieme spôsobovať. Nakoniec už len dodám

myšlienku
svätých
otcov,

že nikdy netreba robiť to, pred čím sa nehodí pomodliť sa. A pretože každý úprimne modliaci sa človek určite cíti, že pomodliť sa za dobré fajčenie je nezmysel, netreba to robiť.

S láskou v Christu

jerej Štefan Pružinský, ml.

Vpredchádzajúcich častiach sme už spomínali, že v dobe cisára Konštantína Cirkev dostáva status oficiálneho náboženstva. V tomto období, o čom svedčia nájdené pamiatky, existovali už vyhradené typy vyobrazovania Spasiteľa. Niektoré boli symbolické (baránok, pastier, ryba), niektoré už priame (Nerukotvorený Spas). Obdobie 4. až 8. storočia sa v histórii Pravoslávnej Cirkvi označuje ako obdobie všeobecných snemov. Na týchto snemoch sa riešili otázky vieroučné, kánonicko-praktické (do života sa uvádzali pravidlá a normy cirkevného života), vykoreňovali sa nesprávne názory a samozrejme, na snemoch sa hovorilo aj o otázkach cirkevného umenia a zobrazovania.

Najvážnejšími všeobecnými (celocirkevnými) snemami, ktoré sa dotkli otázok cirkevného umenia, najmä otázky zobrazovania Spasiteľa - vteleného Boha, ktorá bola najvážnejšia a z ktorej vychádzali aj ostatné zobrazovania (Bohorodičky, svätých, sviatkov), boli Trullský (piato-šiesty snem, ktorý doplnil pravidlá k 5. a 6. všeobecnému snemu, r. 691, Konštantínopol) a druhý Nikejský (7. všeobecný snem, r. 787). Trullský snem vydal tri pravidlá, ktoré upravovali ikonografiu Spasiteľa: 73., 82. a 100.

Prvé pravidlo (73.) hovorí o tom, aby kresťania mali v úcte každé vyobrazenie čestného Kríža, pretože ním nám bola ukázaná spása. Treba si vážiť to, prostredníctvom čoho sme

boli oslobodení od dávnej kliatby (otroctva hriechu od doby Adama).

Druhé pravidlo (82.) zakazuje zobrazovať Christa ako baránka na kompozíciách cirkevných sviatkov. Nebolo nič nezvyčajné vidieť v tej dobe ikony napr. Preobrazenia či Bohojavlenia, na ktorých namiesto priameho zobrazovania Christa v tele človeka bol zobrazovaný baránok (dnes by sme si to nevedeli predstaviť, pripadalo by nám to asi aj smiešne). Snem prikazuje ikonopiscom, aby odvtedy zobrazovali Spasiteľa priamo (v ľudskom odeve, t. j. tele), pretože inak popierajú skutočnosť vtelenia, teda to, že Boží Syn prijal ozajstné telo človeka (o skutočnom vtelení svedčia mnohé cirkevné texty, napr. sviatku Christovho Roždestva /Narodenia/). Vtelenie bolo ozajstné a úplné, Boh prijal celú našu prirodzenosť okrem hriechu. Preto majú kresťania cez priame zobrazovanie Božieho Syna v tele pochopiť Jeho pokoru a spomínať na Jeho život v tele - spomínať na Jeho spasiteľné skutky - utrpenie, vzkriesenie, vznesenie sa na Nebo.

Tretie pravidlo (100.) hovorí o odmietnutí Cirkvou všetkých zobrazovaní (umenia), ktoré vyvolávajú v ľuďoch nemravné túžby, rozvracajú rozum či klamú zrak. Toto pravidlo jasne rozlišuje cirkevné a svetské (napr. antické) umenie, ktorého cieľom bolo oklamať pozorovateľa, vyvolať v ňom emócie - rozkoš, žiadostivosť a pod. Cieľom cirkevného umenia bolo pozorovateľa priviesť do spoločenstva

s Bohom - cez modlitbu, rozjímanie atď.

Možno povedať, že od doby Trullskeho snemu sa začínajú formovať tzv. ikonopisecké kánony a pravidlá, ktorých cieľom bolo uchrániť posvätné zobrazenia (ikony) od toho, aby do nich prenikli cudzie prvky poškodzujúce čistotu cirkevného učenia. Ikona je teológia v líniách a farbách, musí preto podávať presne také isté učenie ako slovné zapísané dogmatické formulácie, diela Otcov či bohoslužobné texty.

Najväčším snemom v histórii Cirkvi v otázkach cirkevného umenia bol siedmy všeobecný snem. Prečo ho bolo potrebné zvolať? Prečo musel riešiť otázky ikonografie? Príčinou bola heréza, nesprávne učenie - ikonoborectvo. Tento smer vo vnútri samotnej Cirkvi odmietal uctievanie ikon, považoval ho za modloslužobníctvo. Čo však viedlo ľudí - kresťanov, aby odmietali ikonografiu? Príčin bolo niekoľko.

V polovici 8. storočia považovala väčšina kresťanov, najmä vzdelaných, ikonografiu a cirkevné umenie

za formu teologického vyjadrovania. Ikony mali svoje dôstojné miesto, najmä v bohoslužobnom živote Cirkvi. No už na začiatku 8. storočia na samom východe Byzancie (Malá Ázia, Blízky Východ) silnejú pozície moslimských krajín, silnie vplyv moslimskej kultúry a náboženstva aj na teritóriu samotnej Byzancie. Moslimovia odmietajú nielen ikony, ale akékoľvek zobrazovania človeka. Tento vplyv zasahuje aj kresťanských biskupov spomínaných oblastí a tí si

postupne osvojujú odmietavý názor na ikony. Kalifovia (moslimskí vodcovia, kniežatá) nechávajú ničiť ikony v kresťanských chrámoch na územiach, ktoré predtým dobyli. Ikonoborectvu podľahli aj samotní byzantskí cisári - Lev III., Konštantín Kopronym a ďalší a tak ikonoborecké hnutie dostalo aj politický rozmer (ikonoborecká politika byzantských cisárov mala za cieľ akési prímerie s moslimskými a židovskými susedmi, sledovala získanie výhod, ktoré nikdy nedosiahla!). Nastalo ohromné ničenie ikon (cirkevného umenia) a prenasledovanie aj mučenie ich uctievačov. Ikonopiscami odtínali ruky, pálili prsty, ľudom a mníchom rozbíjali hlavy, topili ich zašitých vo vreciach. V roku 754 bol zvolaný snem na podporu ikonoborectva a zúčastnilo sa ho 388 biskupov!!! Snem preklial (anatemizoval) všetkých, ktorí uctievali ikony. No aj v tomto krutom čase Boh pozdvihol veľkých mužov - ochrancov svätých ikon: Jána Damaského, patriarchu Germana či Georgija Cyperského.

Okrem politickej príčiny vzniku ikonoborectva tu bola ďalšia, praktická: krajné a modlárstvo pripomínajúce praktiky uctievania cirkevného umenia, najmä ikon, zo strany „príliš zbožných“ kresťanov. Tí nerozlišovali obraz a prvoobraz - uctievali nie osobu, ale predmet: dosku, farby, zlato, čo je prejavom modloslužobníctva. Dokonca niektorí kňazi zoškrabovali farbu a zlato z ikon do eucharistickej čaše a mysleli si, že tak Eucharistia získa „väčšiu blahodať“. Mnohí

zámožnejší a vyššie postavení kresťania si nechávali vyšíť ikony na odev, boli však viac na pohoršenie, než na duchovný rast iným. A preto mnohí vzdelaní kresťania začali popierať úctu k ikonám, keď videli takéto (až pohanské) formy ich uctievania.

A tak musela nastať teologická rovina tohto sporu, pretože odmietanie ikon bolo odmietaním viery v Božie vtelenie (príchod Spasiteľa, Božieho Syna, v tele), ktoré je základom cirkevného učenia. Bez vtelenia by nebolo kresťanstva. To si uvedomovali všetci, ktorí sa postavili na obranu ikon. Ikona (Isusa Christa) bola podľa nich zárukou (dôkazom) vtelenia, nie akéhosi zdanlivého, neúplného či mystického, ale reálneho a úplného. Odmietanie vtelenia bolo v očiach Cirkvi popieraním spasenia.

Všetky tieto otázky vyriešil siedmy všeobecný snem. O jeho priebehu a východiskách bude nasledujúca časť.

Použitá literatúra:

УСПЕНСКИЙ, Л. А.: Богословие иконы Православной Церкви. Москва 1997.

ЕВДОКИМОВ, П.: Искусство иконы. Богословие красоты. Клин 2005.

АЛЕКСЕЕВ, С.: Иконописцы Святой Руси. Санкт-Петербург 2008.

АЛЕКСЕЕВ, С.: Энциклопедия православной иконы. Санкт-Петербург 2007.

pripravil Ján Husár

Viera v živote kresťana

Viera je súčasťou života každého človeka na tejto zemi a dostali sme ju od Boha ako dar. Každý z nás ju má zakotvenú vo svojom vnútri. Je to ako hnací motor, ktorý nás núti k neustálemu napredovaniu.

Veriť, znamená prijať za pravdu napríklad to, čo počujeme od svojich blízkych, pretože ich považujeme za pravdovravných. Veriť tiež môžeme aj vo vlastné sily ako napríklad športovci, ktorí by bez viery vo víťazstvo nemohli nastúpiť na športové podujatie. Avšak aj ľudia, ktorí nie sú nábožensky založení, sú taktiež veriacimi, len si to možno neuvedomujú. Keďže viera

je súčasťou každodenného života aj neveriaci verí, že ráno vstane z postele. Pre pravoslávneho veriaceho viera neznamená len to, že Boh je jeden a to v troch osobách (Boh Otec, Boh Syn, Boh Duch Svätý), ale taktiež byť v plnosti oddaný Bohu svojim životom, plniť Jeho svätú vôľu vo všetkých oblastiach telesného i duchovného života. Naša viera je vierou v Isusa Christa, ktorý sa stal človekom (Bohočlovekom) aby liečil choroby, uzdravoval nás, a aby nás v konečnom dôsledku vykúpil svojou mučeníckou smrťou na kríži z večného zatratenia. Mohlo by sa nám zdať, že si počas

devätnástich storočí ľudia dostatočne tvrdo osvojili pravdy pravoslávnej viery a života podľa nej, no skutočnosť je celkom iná. Väčšina ľudí, bez ohľadu na to či hovoríme o tých so základným alebo vysokoškolským vzdelaním, vie o viere v Isusa Christa menej než o svetských náukach. Ako si teda človek môže ceniť učenie pravoslávnej cirkvi ak ju nepozná? Môže si ju začať ceniť ak sa otvorí a bude ochotný hľadať pravdu, ktorou je Isus Christos a jeho evanjelium. Takýmto ľuďom môže veľmi pomôcť každý z nás. Pre nás pravoslávnych kresťanov je životne dôležité aby sme poznali Sväté Písmo, ktoré je našou mapou vedúcou k cieľu, ktorým je účasť na večnom živote. Bez poznania Svätého Písma sa človek môže utopiť v mori rôznych učení,

ktoré ho odvádzajú od spoločenstva s Bohom, a tým aj od možnosti byť spasený. Skúsme sa opýtať samých seba či je pre nás Sväté Písmo menej cenné, než všetky tie lákadlá tohto sveta. Ak je v každom z nás aspoň štipka viery, nádeje a lásky k cnostnému životu a záleží nám na tom aby sme žili naozaj sväto, prinúťme svoje Ja k náprave.

Účelom viery nie je veriť v zle ideály, ale naopak, viera má ľuďom pomáhať rozvíjať ako jednotlivca tak aj celú spoločnosť, pre krajší a hodnotnejší kresťanský život.

Ľuboš

Za život vďačím Bohorodičke

Moji rodičia pochádzali z Kubani. Na začiatku vojny otec zomrel, a mama sa presťahovala na Zakarpacie. Tam som sa narodil aj ja.

Náš dom postavili vedľa chrámu zasväteného Roždestvu Presvjatoj Bohorodicy, asi 400 metrov. Svjaščeník, ktorý v ňom slúžil mal dve deti – chlapec bol môj rovesník, a dievča bolo trochu staršie. V tom čase som už dlhšie žil v chráme. Život bol ťažký, ale u baťušky bolo vždy čo jesť. Nocovali sme v chráme ako stráž.

Za krátko začalo prenasledovanie Cirkvi. Jeden človek, bývalý dôstojník Bielej armády, schoval väčšie množstvo duchovných kníh na povale, na tajnej poličke. U neho boli uložené také knihy, aké sme nemali ani v chráme. Tie knihy sme tajne prepisovali do zošitov. Raz, keď som bol už veľmi unavený, omylom som zobral zošit do školy. Keď to učiteľka uvidela, hneď mi zobrala zošit. Na základe toho, ma poslali rovno zo školy do detského domova do Saratovskej oblasti. Mal som 11 rokov.

To čo som prežil v domove sa nedá ani opísať – bola vojna a hlad. Keď nás priviedli do mesta, dobrí ľudia nám dávali oblečenie. Niektorí chlapci už fajčili všetko, čo dostali alebo našli. V detskom domove sa nás pýtali, či sú naši rodičia veriaci, hoci všetko vedeli z dotazníka. A keď bol niekto z kresťanskej rodiny, mal to v domove veľmi ťažké, dokonca, a to nezatajím, že nás aj bili. A tak zo mňa za niekoľko rokov všetko vybili. Už som sa bál aj ústa otvoriť, že verím v Boha. Pred koncom môjho pobytu

v domove, asi pol roka pred mojím odchodom z domova, mi umrela aj mama. Kto vtedy nemal rodičov brali ho na vojenskú službu. Tam som sa dostal aj ja.

Na odbornej škole nás vyučili, a potom sme museli slúžiť štátu za jeho hranicami. Doštudoval som, prax som mal na hranici, a potom som sa dostal do špeciálnej armády. Dostal som sa do kruhu: Srbsko, Bulharsko a na päť rokov do Angoly. A tu som úplne zabudol na cerkov.

Keď som bol prvýkrát zranený, spomenul som si na našu cerkov. Celé tie roky som sa nemodlil, zabudol som na Boha. A vtom sa mi jasne ako film z pamäte vynorilo, že keď som bol ešte malý chlapec dostal som sa do prestrelky. Gul'ka asi o centimeter minula moju hlavu. Vtedy mi mama povedala „Matka Božia ťa zachránila“.

Po zranení som začal hľadať knihy. V tom čase bolo veľmi málo cerkvi (chrámov), jeden svjaščeník mal aj päť, šesť dedín. Ale ľudia mi pomohli. Našiel som babku, ktorá mi priniesla knihy a dve ikonky – ikonku Spasiteľa Isusa Christa a Kazanskej Božej Matky. Táto babka mi povedala, že dobre poznala maršála Žukova. Hovorila, že v jeho aute tiež videla ikonku Kazanskej Božej Matky. A tento maršál bol dokonca hlavný veliteľ.

Vrátil som sa do Sovietskeho zväzu. Pochodil som po ukrajinských chrámoch, bol som v Litve a nakoniec som sa usadil v Pskovščine. Za dva roky som nadobudol ohromný majetok. Všetko bolo dobré, no nečakaná nehoda zmenila celý môj život. Musel som odísť tam, kde ma nik-

to nepozná. Tak ma Hospodin priviedol do Pskovo-Pečerského monastiera.

V monastieri som prežil viac ako 10 rokov. Spočiatku bolo ťažké odvyknúť si od toho, čo bolo. Po prvé bývalý vojak, po druhé celý majetok čo som mal: 100 býkov, do 80 sviň, mlyn, traktor a všetkú techniku. A zrazu som to stratil. Neskôr som sa s tým zmieril, v čom mi veľmi pomohol o. Joan (Krešťankin). Dovolil mi, aby som sa kedykoľvek prišiel s ním porozprávať. A keď mi bolo ťažko na duši, tak som k nemu hneď šiel. Pomodlili sme sa, porozprávali, pomazal ma olejom a rukou akoby všetko zo mňa sňal.

Veľmi som chcel pracovať. Rýchlo som si zvykol na monastiersky život, až som sa tomu sám čudoval. Ako poslúčník som pracoval na poli s traktorom a strážil svätý príbytok. Tým, že som vedel cudzie jazyky, dali mi za úlohu viesť exkurzie po jaskyniach. Hospodin ma utvrdzoval vo viere, ľahko sa mi modlilo, celé noci som bol v chráme a nevychádzal som.

V roku 1993 ma začalo z ničoho nič bolieť hrdlo. Nevedel som pochopiť, čo sa so mnou deje. Lekári mi povedali, že mám vnútorné zranenie, že s tým nemôžu nič robiť. Takto som trpel asi pol roka, žiadne lieky nepomáhali. Od bezmocnosti som začal po nociach kričať a napádali ma samovražedné myšlienky. Náhle si ma zavolať lekár monastiera, vyšetřil ma a povedal mi, aby som bez odkladania šiel do Pskovu. Tam ma vozili po všelijakých vyšetřeniach, až som sa dostal k mladému lekárovi, bývalému vojakovi. Povedal mi,

že mám rakovinu, ale že nemám zúfať. Pomohol mi dostať sa na onkológiu, kde som sa liečil 6 rokov. Na niekoľko dní ma pustili do monastiera, ale potom ma hneď vzali späť do nemocnice. Schudol som 15 kíľ a museli ma nosiť na nosidlách. Lekári boli pravdovravní, čo sa týkalo mojej diagnózy. V monastieri mi už aj truhlu spravili. Videl som ju aj vo sne, bola vyrezávaná.

Nastala Roždestvenská noc. Priniesli ma, uložili do izby, aby som mal pokoj. Tu sa mi stalo to, čo nikdy predtým. Niežeby som zaspal, ale akoby v hmle som uvidel chrám zasvätený Archanjelovi Michalovi v Pskovskom monastieri. Na ľavej strane krylosu (kde som nikdy nebol) sa mi zrazu zjavilo svetlo. Vyšla Bohorodica v červenom rúchu a kľakla si na kolená. Nevieť si vysvetliť to, čo sa stalo, ale za niekoľko dní som začal chodiť.

Od tej doby žijem, za čo ďakujem Matke Božej. Božím úmyslom som sa dostal do Bieloruska, do monastiera svätej Jelizavety. Cieľom mojej cesty do Bieloruska bolo, že niekde v Minsku v Novinkach zomrel môj starší brat. Teraz hľadám miesto, kde je môj brat pochovaný. Chcel by som posvätiť miesto jeho spočinutia a postaviť tam kaplnku.

Tak si ja žijem a trápim sa v pokore. Daj mi Bože v plnej sile slúžiť Hospodini, Cirkvi a ľuďom.

mních Pavol

http://www.obitel-minsk.by/obitel-minsk_oid10000064.html

História darovaná anjelom

Slnko vyšlo a cez otvorené okno nazrelo do izby. Jeho lúče pohladili Aľoša po tvári, čím ho zobudili. Vstal, rýchlo sa obliekol a vybehol na dvor umyť sa. Studená voda zo studne rýchlo zahнала jeho ospalosť. Po cestičke k bránke šla babka Neonila, ponáhľajúc sa na liturgiu.

„Babka! Babka!“ radostne zakríčal Aľoša, pribehol k nej a objal ju. Prežehnávajúc vnuka, babka povedala: „Aľoša, idem na službu do cerkvi, skoro prídem. Ostávaj s anjelom-ochrancom. Babka odišla do cerkvi a tu si Aľoša spomenul, že sa nestihol opýtať babky, kdeže je ten anjel, ktorý ho má chrániť? Poobzeral sa dookola a nikoho nevidel. Pomyslel si, že sa s ním chce anjel hrať na schovávačku, a tak ho začal hľadať.

Kde by tak mohol byť? Prechádzajúc popri umývadle si Aľoša všimol,

že sa vo vode metá veľký čierny chrobák a nijako sa z nej nemôže dostať. „Ako si sa sem dostal?“, pomyslel si Aľoša kladúc chrobákovi širokú, ako most vyzerajúcu triesku. Chrobák na ňu vyliezol, otrepal sa od vody, narovnal krídla a vďačne odbzučal do lesa. Aľoša mu zakýval a pobral sa ďalej. Anjela nebolo nikde vidno. Prechádzajúc popri ríbežľových kríkoch, začul žalostné a tiché mňaukanie. Pozrel sa pod krík a uvidel tam susedovho kocúrika Barsika.

„Maličký sa stratil a určite nenašiel cestu domov,“ pomyslel si Aľoša. „Ako si tu sám presedel celú noc v tme?“ Zobral kocúrika na ruky a pobehol k susedovmu domu. Vchádzajúc do dvora, Aľoša uvidel na verande misku s mliekom. Posadil Barsika rovno pred ňu. „Pi Barsik!“ Aľoša pohladkal kocúrika a ten vďačne zapriadol. A kde je anjel? Aľoša sa vrátil domov. Podišiel k bránke, keď uvidel dvoch malých vtáčikov, ktoré sa krútili a štebotali pri koreňoch stromu. Prišiel bližšie a uvidel celkom malého vtáčika, ktorý vypadol z hniezda. Vtáky – rodičia rozrušene štebotali a poletovali hore-dolu nevediac ako mu pomôcť. Aľoša pozrel hore a pomyslel si: „Aký vysoký je ten strom! Táto úloha bude ťažšia ako vytiahnuť chrobáka z vody a odniesť domov susedovho kocúrika.“

Prežehnal sa, zobral vtáča pod pazuchu a so slovami „Hospodi blahoslovi!“ začal liezť opatrne hore. Ťažko mu bolo liezť, pretože vtáča sa

stále vrtelo a štípalo ho zobáčikom. „Počkaj, nevrť sa!“ šepkal chlapec opatrne prekladajúc nohy. Hľa a tu je hniezdo! Len chvíľku a vtáčik už sedel na svojom mieste. Šťastní rodičia s radostným štebotom krúžili okolo hniezda.

„Čo tam robíš na strome?“ zrazu počul Aľoša otázku a uvidel babku Neonilu stojac pri strome ako naňho hľadí.

„Babka, babka tu spadol vtáčik!“

Aľoša, tak rýchlo ako vedel, zliezol zo stromu a pribehol k babke.

„A kde je?“

„Kto,“ spýtala sa babka.

„No anjel, s ktorým si ma nechala!“

Babka sa usmiala a sadla si na lavičku pri bránke.

„Sadni si Aľoša a počúvaj. Veľmi dávno žil na svete prepodobný Agafon. Žil v samote a prichádzal do mesta iba preto, aby predal svoje výrobky a kúpil chlieb. Raz, keď prišiel do mesta, uvidel na námestí chorého, všetkými opusteného. Pocítil k nemu hlboký súcit. Za peniaze, ktoré získal z predaja výrobkov, prenajal izbu a začal sa oňho starať. Potom, ako sa jeho stav zlepšil, odišiel do pustovne radujúc sa z vykonaného dobra. „A tak Aľoša,“ povedala babka privinúc k sebe vnuka, ktorého pobozkala na čelo, „súcit k trpiacim a želanie pomôcť slabým, robia človeka podobného anjelovi.“

pripravila Alena Hvižd'aková

З(з)
 3
 3 (ru)

З(з)ВѢЗДА

ВНФЛЕЭМСКАА

Zvizardá víflejeémskaja
 (Hviezda víflejemská)

ЗАДОСТОЇННІКЪ - zadostójník (bohoslužobná pieseň,
 ktorá sa na veľké sviatky spieva namiesto „Dostojno jest“
 na liturgii)

ЗЛАТОУСТЬ - zlatoúst (zlatoústý, výrečný, obdarený
 darom slova/reči, napr. Ján Zlatoústý)

ЗАКѢТЪ - zavít
 (zmluva, zákon)

ЗАПОВѢДЬ - záповіď
 (prikázanie, predpis)

ЗНАМЕНІЕ - známeňie
 (znamenie, zázrak)

ЗЕМЛѦ - zemlá
 (Zem, zemský povrch)

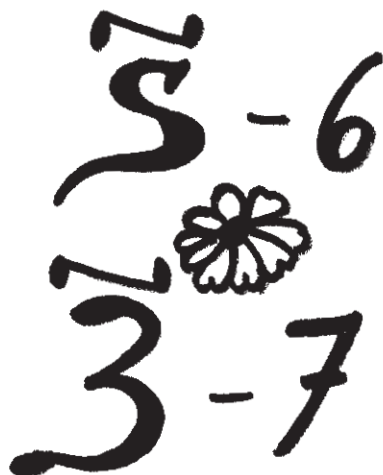

З(с)ѣлѡ рѧнѡ мѣронѡснцы
течѧхѸ ко грѡбѸ твоємѸ,
рыдающе, но предстѧ къ
нѣмъ ѧггѧлъ ѡ речѣ: рыданїѧ
врѣмѧ престѧ, не плачѣте,
воскрѣсїе же ѧпѡломъ рцыте.

Ziló ráno mironósicy
tečáchu ko hróbu Tvojemú,
rydajušcyja, no predstá
k nim ánhel i rečé:
rydaníja vrémja prestá,
ne pláčite, Voskreseníje
že apóstolom rcýte.

(Skoro ráno myronosíce
bežali s plačom
k hrobu Tvojmu, no
anjel zastal pred nimi
a povedal: Skončil sa
čas náreku, neplačte,
no apoštolom
Vzkriesenie ohlásťte).

Pripravila: Tatiana Mihaličová

Slava Isusu Christu!

Milé naše deti, ako už viete v našej Istine si môžete vždy vyskúšať nielen svoje vedomosti, ale aj zručnosti a predstavivosť. Zapojte svoju fantáziu a hurá do riešenia nových zamotaných hier.

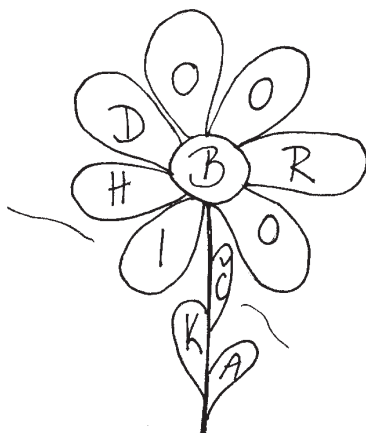
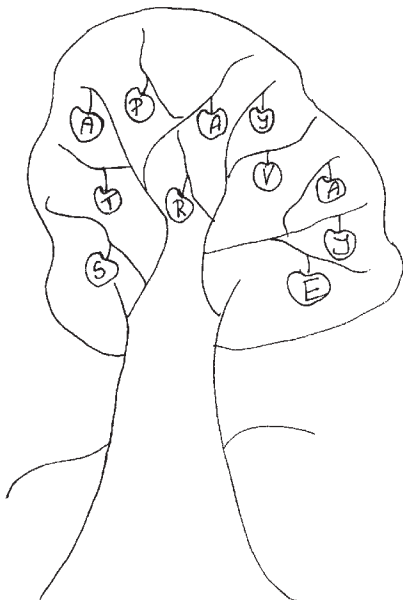
V tejto úlohe budete musieť trochu porozmýšľať a priradiť správne odpovede k otázkam. Ak správne priradíte písmená z odpovedami dozviete sa, aj keď to už možno viete, čo sa tento mesiac začalo.

1. Ktorý sviatok čo slávime je najväčší?
2. Ako nazývame knihy písma svätého napísané pred narodením Isusa Christa?
3. Kto je Boh?
4. Kde sa nachádzajú cárské dvere?

T Stvoriteľ
S Na Ikonostase
P Starý zákon
Ô Pascha

Začal sa Roždestvenský _____.

Pripravili sme si pre Vás obrázok, v ktorom sa nám písmenká trošičku pomiešali. Pokúste sa správne zoradiť tieto naše písmenká a zapísať ich do štvorčekov a tak zistíte čo sa v našom strome a kvietku skrýva. Veľa šťastia!

1.

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

2.

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

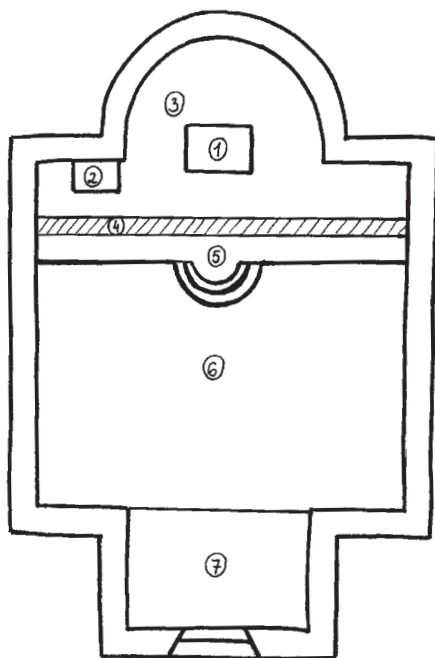
Vchod do chrámu Presvätej vládkyne našej Bohorodičky

21.november (4.december)

Presvjataja Bohorodica bola ako 3-ročná privedená do chrámu svojimi rodičmi Joakimom a Annou. Pervosvjaščeník Zachariáš ju vzal dokonca do časti chrámu, kde ženy chodiť nemôžu. Táto časť sa nazýva Svjataja – Svjatych. Vieš, kde sa nachádza? Skús priradiť čísla k pojmom označujúcim hlavné časti chrámu.

Oltár- Svjataja Svjatych
Prestol
Žertveník
Stredná časť chrámu
Ikonostas
Amvon
Prítvor

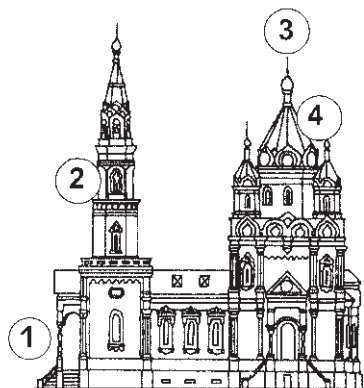
(Офбoлeд; з'ї'д'e'ф'д'д')

Ako vyzerá novozákonný chrám zvonku?

Križ
Kupola
Zvonica
Vchod

(Офбoлeд; з'ф'д'д')

Úlohy pripravili Janka a Lucia

Pochút'ka z údeného tofu

1 údené tofu

1 cibuľa

Olej

Grilovacie korenie

Na oleji orestujeme cibuľku, pridáme nahrubo postrúhané tofu a grilovacie korenie podľa chuti. Podávame na chlebe ktorý sme natreli rastlinným maslom a horčicou.¹

Špagety s paradajkovou omáčkou

1 balenie špagiet

100 g sójovej drte

1 cibuľa

200 g šampiňónov (čerstvé alebo 1 konzerva)

1 konzerva kukurice

2 ošúpané paradajky

200 ml pikantného kečupu

200 ml pretlaku

Olej

1 ČL oregána

3 zúbky cesnaku

Sol'

Čierne korenie

Sójovú drť namočíme do horúcej vody. Špagety uvaríme. Na oleji opražíme nadrobno nakrájanú cibuľu a na plátky nakrájaný cesnak asi 3 minúty, potom pridáme šampiňóny a pražíme 4 minúty. Drť scedíme, vytlačíme prebytočnú vodu a pridáme k šampiňónom spolu s paradajkami nakrájanými na malé kocky. Dusíme 15 – 20 minút. Pridáme kukuricu, kečup a pretlak podusíme 5 minút, okoreníme osolíme a zmiešame so špagetami.

Orechový zákusok

600 g polohrubej múky

250 g stuženého rastlinného tuku

2 PL solamylu

2 vanilkové cukry

150 – 200 g kryštálového cukru

1 ½ - 2 dcl vody

200 g mletých orechov

Zo všetkých surovín okrem orechov vymiesime cesto a rozdelíme na dve časti. Jednu časť cesta rozvaľkáme položíme na plech, posypeme orechmi a prikryjeme druhou časťou cesta, ktorú sme tiež rozvaľkali. Pečieme pri 200 °C do ružova.²

pripravila **Markella**

¹ za tento recept ďakujeme tete Mihaličovej

² Za tento recept ďakujeme matuške Pružinskej zo SNV

O nevďačnosti

Príznakom veľkej nevďačnosti Bohu je pripisovať si Božie dobrodenia, chváliť sa nimi, alebo ich pripisovať napríklad nejakej modle. Takúto nevďačnosť preukazovali izraeliti, ktorí veľké dieľo svojho vyslobodenia z Egyptského zajatia pripisovali zlatému teľatú: „Urobil z toho uliate teľa. Oni povedali: Izrael, toto sú tvoji bohovia, ktorí ťa vyviedli z Egypta“ (Ex 32, 4).

Aj teraz mnohí, hoci nepripisujú Božie diela žiadnym modlám, sami sa stavajú na miesto tých modiel a to, čo prináleží jedine Bohu, pripisujú sebe: „Ja som spravil to a to; toho som naučil to a to; toho som vyliečil a tamtoho som zachránil od smrti; tohto som obohatil“ – a podobné hlúpe reči.

Čo to hovoríš, márnivý človeče? Či môžeš niečo dobré urobiť bez Boha? Odkiaľ si vzal takéto myslenie? Či máš niečo skutočne svoje, okrem hriechov? „Čo máš, čo by si nebol dostal? A keď si dostal, čo sa chváliš, akoby si nebol dostal?“ (1Kor 4, 7) – pýta sa apoštol Pavol. Ako môžeš iných učiť dobrou, keď sám si nevedomý? Ako môžeš iných vzdelávať, keď si sám slepý? Ako môžeš pomáhať iným, keď sám potrebuješ neustálu pomoc?

Boh jediný posväcuje všetkých, On jediný učí, obohacuje a zachraňuje. Iba od Neho jediného je rozum, pomoc, záchrana, bohatstvo, uzdravenie. Jedine Bohu patrí všetka česť a chvála za

všetko. Tvoj rozum, šikovnosť, bohatstvo, sila – to všetko sú dary od Boha. Ako náhle však Boh od nás odoberie svoje dary – ostanú len naše hriechy; iba tie sú totiž skutočne naše...

**svjateľ Tichon Zadonskij
O dobroditeľach.**

Pripravil **bohoslovec Michal**

Matky Božej „Vsich skorbjaščich radost“

Ikona „Vsich skorbjaščich radost“ sa nachádza v chráme Preobraženia na Ordynke v Moskve. Na ikone je nápis: „Nahim od'ijanie, boľnym iscilenije“ (Nahým odetie, chorým uzdravenie).

V roku 1688 sestra patriarchu moskovského a celého Ruska Joakima, Evfimija, dlho trpela nevyliciteľnou chorobou. Jedného dňa začula hlas, ktorý jej povedal, aby sa šla pomodliť pred ikonou Božej Matky „Vsich skorbjaščich radost“ na Ordynku a aby dala napísať moleben s posvätením vody. Evfimija poslúchla ten hlas a uzdravila sa.

Tento deň jej uzdravenia, 24. október/6. november, je stanovený za sviatok v česť tejto ikony. Túto mod-

litbu sa modlia veriaci pri bolestiach hrdla, bolestiach rúk a nôh, pri tuberkulóze, v žiali a smútku.

Modlitba:

O Presvjatája i Preblahoslóvennaja Divo, Vladýčice Bohoródice! Prízri milostivným Tvojím okom na nas, predstojáščich pred svjatóju ikónoju Tvojéju i so umilénijem moláščichsja Tebí: vzdvižni nas iz hlubiný hrichónnja, prosvití um naš, omračénnyj strast'mi, i uvračúj jázvy duš i tílės nášich. Ne ímamy inýja pómošči, ne ímamy inýja nadéždy, rázvi Tebé, Vladýčice. Ty vísi vsja némošči i sohrišénija náša, k Tebí pribihajém i vopijém: ne ostávi nas Tvojéju nebésnoju pómoščiju, no predstáni nam prísno i Tvojím neizrečénnyj milosérdijem i ščedrótami spasí i pomíluj nas, pohibájuščich. Dáruj nam ispravlénije hrichónnja žízni nášeja i izbávi nas ot skorběj, bid i boľíznej, ot vnezápnyja smérti, áda i vičnyja múki. Ty bo, Caríce i Vladýčice, skóraje Pomóščnica i Zastúpnica jesí vsim pri tekájuščim k Tebí i krípkoje Pribižišče hrišnikov kájuščichsja. Podážď úbo nam, Preblahája i Vseneporóchnaja Divo, christijánskij konéc žitijá náše-ho míren i nepostýden i spodóbi nas Tvojím chodátajstvom vselítisja vo obíteľach nebésnych, id'íže neprestánnyj hlas prázdnujúščich rádstiju slávit Presvjatúju Trójicu, Otcá i Sýna i Svjatáho Dúcha, nýňi i prísno i vo víki vikóv. Amíň.

pripravila **Juliána Kuzanová**

Drahý otec Peter Kormaník!

Keďže Vás už nemáme možnosť vidieť ako prednášajúceho na našej fakulte, prijmite od nás srdečné poďakovanie za Vašu prácu. Za to, čo ste pre nás urobili a čomu ste nás naučili. Za Vašu námahu, ktorú ste vynaložili a za Vašu dlhoročnú učiteľskú činnosť. Dlhé roky ste boli prednášajúcim na našej Pravoslávnej bohosloveckej fakulte, mnohých študentov ste pripravili na kňazské poslanie a teologicky vzdelávali. Taktiež ste nás pripravovali po praktickej stránke. Vašu odbornosť a kvalifikovanosť spolu s rôznymi titulmi, dokazuje najmä to, že ste získali titul najvyšší – hodnosť profesora. Takto, ako skutočný odborník a človek, ktorý to, čo prednáša, aj žije, ste nás zaučovali do tajín a bohoslužieb, ktoré sú jedinečné, nádherné a spásonosné. Krásu a význam bohoslužieb a tajín ste nám objasňovali ako ten, kto tomu skutočne aj rozumie a je dostatočne duchovne skúsený. Predovšetkým ste nás učili láske a chápaniu najväčšej z tajín a bohoslužieb – božskej liturgii, ktorú ste nádherné opísali a vyložili aj vo svojich knihách. Veľa sme sa naučili aj z iných kníh a článkov, ktoré ste písali, predovšetkým pre nás študentov. Taktiež ste nás učili láske k dušpastierskej službe. Ako skúsený dušpastier s dlhoročnou praxou ste nám v tomto smere povedali veľmi veľa. Vaša skúsenosť sa ukázala aj vo Vašich odpovediach na naše otázky. Popri rôznych akademických funkciách ste pôsobili aj ako dekan našej fakulty, na čo tiež v dobrom spomíname.

Týmto by sme Vám, otec Peter, chceli úprimne poďakovať za všetko. Vyprosujeme pre Vás hojnosť Božej blahodäte, želáme ešte mnoho duchovných aj telesných síl vo Vašom kňazskom poslaní a osobnom živote.

Vaši vďační študenti

Kedysi ľudia často nevedeli písať, a tak mohli písmo či dokument potvrdiť pečaťou; rozhodujúcu úlohu zohrala obrúč, v ktorej bola osobná pečať. Dokument zapečatený týmto krúžkom, bol nepopierateľný. Tento pripomína prsteň v obrade zásnub (obručenija). Keď človek dával prsteň inému, znamenalo to, že mu bezvýhradne verí, že mu zdôveruje svoj život, svoju česť, svoje imanie – všetko. A keď si snúbenci vymieňajú prstene, akoby hovorili jeden druhému: „Úplne ti dôverujem, dôverujem ti vo všetkom a zdôverujem ti seba samého.“ Samozrejme, nemôže byť taká výmena prsteňov medzi ľuďmi, ktorí prijímajú iba konvenčný sobáš alebo sobáš bez úmyslu budovať spoločný život od začiatku až do posledného dňa.

Prsteňom obdaroval svojho bludného syna otec v podobenstve. Mladík ušiel z domu, zrieknuc sa ho, no vrátil sa s pokáním a otec mu ani jedným slovom nič nevytkol. Vidiac ho, prichádzajúceho naspäť do rodného domu, sám sa k nemu ponáhlal, objal

ho a utešoval: „Áno, zmýlil si sa. Napriek tomu, že to bolo kruté, keď si odišiel odo mňa a svojho brata a všetkých, ktorí ťa ľúbili, naše srdcia ti ostali verné...“ A tu volá svojich sluhov a hovorí: „Prineste mu topánky a vrchný odev, ktoré nosil“ a nakoniec mu dáva prsteň. Týmto akoby mu hovoril: „Vrátil si sa ku mne, ukázal si, že chceš znova byť mojim verným synom, nepýtam sa ťa, ako si žil, prečo, prijímam ťa s úplnou dôverou, pretože si okúsil neveru, utrpenie, sklamanie v priateľoch, ktorí ťa opustili, keď si už nemal peniaze, a preto mi teraz budeš verný do konca, verný našej láske, nášmu priateľstvu, nášmu Bohu...“. Tak hovorí otec, no taký je význam i samotného prsteňa.

Preto, vymeniac si prstene, manželia si navzájom dávajú sľub vernosti a vzájomnej dôvery – dôvery, ktorá siaha oveľa ďalej než zrada a hádka; aké krásne!

MITROPOLIT ANTONIJ (BLUM):
U nas jest čto skazat' o čeloveke

Zuzana Repková

Dobrotivosť

*Božia dobrotivosť nemá hranice,
ak ju prijímame, rozdávame jej ovocie.
V prvotnej Cirkvi sa kresťania v nej pretekali
a navzájom sa k nej nabádali.
Nešlo o pasívne slová, ktoré by slovami ostali,
ale konkrétne skutky, ktorými pomáhali.
I dnes sa dá prejaviť rôznym spôsobom,
v odpúšťaní hriechov i reálnym záujmom,
nakrmiť, napojiť... nepriateľa,
v tom sa láska k blížnemu skrýva.
Nedať sa premôcť zlému,
ale dobrým premáhať zlé!
Zdá sa to byť jednoduché, ale...*

Vďačnosť

*V Starom zákone išlo o prinášanie obetí,
spievanie žalmov ako prejavu vďaky Bohu...
V Novom zákone je to podstata života Cirkvi
v Bohu.
Príkladom sa nám spravodlivý Jób stal,
keď hovorí: „Hospodin dal, Hospodin vzal...“
Z čoho vychádza vďačnosť Bohu?
Z ozajstnej viery, vernosti a dôvery k Bohu.
Protikladom je ponosovanie a trpkosť,
ktoré vyvoláva závisť, nedostatok pokory a
hrdosť.*

Nina

Jubilejná X. púť zo Sabinova do Ľutiny spojená s duchovným stretnutím

V dňoch od 27. do 29. augusta 2010 sa uskutočnila jubilejná X. púť zo Sabinova do Ľutiny spojená s duchovným stretnutím, ktorá začala v piatok 27. augusta v Sabinove o 17:00 hod. Vo večerných hodinách o 20:00 hod. začalo vsenočné bdenie v chráme Pokrova Presvätej Bohorodičky, kde sa slúžila večerná a utreňa. V chráme boli mládežníci a samozrejme nechýbali domáci veriaci. Cítili sme sa príjemne. Po skončení slúženia sme sa ešte rozprávali a potom každý, kto chcel, mohol ísť na zaslúžený spánok. Ráno o 8:30 hod. začala archijerejská svätá Liturgia, ktorú slúžili kňazi a Jeho Preosvietenosť Tichon, biskup komárňanský.

Po liturgii bol pre všetkých obed a počas neho sme sa rozprávali a bavili na rôzne témy. Približne na 10-kilometrovú púť na Lucinkú hôrku sme sa vybrali na obed o 12:00 hod., na ktorú išli kňazi, mládežníci, malé deti a nechýbal aj náš vladyka Tichon. Počasie bolo dobré, nepršalo a počas púte sme sa modlili, spievali duchovné piesne, rozprávali sa. Ku koncu púte nás prichytil a prekvapil blahý, príjemný dážď. Napriek dažďu sme stále pokračovali za svojím cieľom. Presvätá Bohorodička nás svojím omoforom pokrývala a ochraňovala, lebo keď začalo vsenočné bdenie na Lucinskej

hore, tak už nepršalo. Ďalej nasledovalo vonku pri studničke posvätenie vody, potom večerňa, utreňa, kázeň, molebny, panachídy, modlitby k svätému Prijímaniu, akafist k svätej mučeníčke Ľudmile Českej, prvá svätá Liturgia, druhá svätá Liturgia a tretia Liturgia archijerejská. Naši mládežníci sa aktívne podieľali na týchto bohoslužbách. Pomáhali niesť zástavy, zvoniť, obsluhovali, kantorovali a robili všetko, čo bolo treba. Aj to je úloha mladých ľudí v Cirkvi.

Svätá archijerejská Liturgia sa začala slúžiť za prítomnosti našich vладыkov - Jeho Vysokopreosviatnosti Jána, arcibiskupa prešovského, Jeho Preosviatnosti Tichona, biskupa komárňanského a Jeho Preosviatnosti Pajsija, biskupa gorlického z Poľska. Vladyka Pajsij mal kázeň o láske našej mamky Božej, o tom, že ona nás stále počuje v našich prosbách a modlitbách k nej a prosí za nás Isusa Christa.

Pravoslávni veriaci kresťania a malé deti pristupovali k Eucharistii. Nakoniec bolo pomazanie myrom a čítanie Evanjelia okolo chrámu. Určite každý z nás, keď sa vrátil domov, bol posilnený a naplnený radosťou.

bohoslovec Ján

Púť Ladomirová

Tak ako každý rok, tak aj tento sa vďaka Bohu podarilo zorganizovať už po dvadsiatkrát púť zo Stropkova do bývalého monastiera v Ladomirovej. Tohto roku sa podarilo znovu oživiť tradíciu v tom, že už v piatok mohli prísť pútnici do Stropkova. Odslúžila sa večerňa a po nej bola pripravená pre pútnikov pôstna večera, ktorá bola vynikajúca. Po večeri boli pre účastníkov pripravené tričká na pamiatku tejto už dvadsiatej púte a následne sa uskutočnila beseda v dolnom chráme, ktorý je zasvätený Solúnskym bratom, svätému Cyrilovi a Metodovi, na tému Bohoslužobný život mladého človeka. Na besede mal hlavné slovo otec Ján Zozulák. Keďže táto púť bola jubilejná, tak hlavnou myšlienkou bolo spomínanie na to, ako začínali pred 20 rokmi, čo sme mohli hneď aj vidieť v kronike mládeže zo Stropkova. Po spomienkach na začiatky prišli otázky aj na tému bohoslužobný život. Tu mohli účastníci nazbierať skúsenosti od kňazov, ktorí boli prítomní, ako napríklad stály účastník púte otec Jakub Jacečko, otec Peter Savčák či otec Peter Bzik. Beseda bola veľmi zaujímavá, až nám bolo ľúto, že už je dosť pokročilá hodina a musíme besedu ukončiť. Po besede sme sa ešte všetci spoločne pomodlili večerné modlitby a odobrali sme sa na faru, kde sme mali pripravené miesto na odpočinok pred sobotňajšou púťou.

V sobotu ráno sa v Stropkove slúžila utreňa a svätá liturgia, po ktorej nasledovalo rozdávanie tričiek pútnikom, ktorí neboli v piatok večer. Nasledovalo malé občerstvenie, spoločná fotografia všetkých pútnikov s otcom Petrom Cuperom, spočítanie pútnikov a vydali sme sa na púť do Ladomirovej. Pútnický sprievod viedol otec Peter Bzik. V tejto procesii boli štyri kríže, ktoré si pútnici medzi sebou striedali a taktiež veľká ikona svätého Spiridona. Na začiatku púte nám trochu pršalo, ale kým sme vyšli zo Stropkova, tak pršať

prestalo, no ostalo zamračené počasie, takže sme nemali ani horúco, ani zimu a takéto počasie nám vydržalo až do konca púte. Počas celej púte zneli pesničky k Isusovi Christovi, Presvätej Bohorodičke a samozrejme k Jánovi Krstiteľovi. Pri každom kríži sme sa zastavili a poklonili sme sa. Vzhľadom na počasie a to, že bolo mokro, sme trochu pozmenili zastávky. Vynechali sme jednu tradičnú zastávku za obcou Vyslava na kopci pri kríži, kde nás stále čakalo občerstvenie a pokračovanie besedy z piatka večera. Počas celej púte sme šli svižným krokom, tak sme mali menší časový náskok. Počas cesty sa k nám postupne pripájali ďalší a ďalší pútnici a kňazi. Poslednú zastávku a občerstvenie sme mali v obci Vagrinec, odkiaľ sa berú z Pokrovského chrámu zástavy. Tam sa k nám pripojili posledný pútnici, a tým sa počet pútnikov zavŕšil na peknom okrúhlom čísle - 130.

Do Ladomírovej sme prišli okolo tretej poobede, kde nás srdečne privítali. Jedenkrát sme obišli chrám a odsľúžili panichidu pri hrobe archimandritu Savvu Struheho. Potom sme už len čakali na príchod vladyku Jána, aby sme začali odpustové slávnosti. Ako prvé bolo posvätenie vody v studni pri chráme a pokračovalo to celonočným bdením, počas ktorého mohli veriaci pristúpiť ku spovedi a následne k svätému prijímaniu. Počas noci boli slúžené tri akafisty, a to Akafist k Počajevskej ikone Presvätej Bohorodičky, ktorú majú v Ladomírovej umiestnenú na ikonostase. Druhý bol Akafist k svätému Jánovi Krstiteľovi a tretí Akafist k svätému Pan-teleimonovi, ktorého mošči (ostatky) sa nachádzajú v chráme. Nad ráno boli slúžené tri sväté liturgie, dve v chráme a tretia vonku pri chráme. Tretiu archijerejskú liturgiu slúžil náš vladyka Ján, arcibiskup Prešovský, vladyka Pajsij, ktorý prišiel z Poľska a asi 20 kňazov z okolia. Po liturgii sa konal ešte obchod okolo chrámu, ktorým sa odpustové slávnosti skončili.

Som veľmi rád, že som sa mohol zúčastniť tejto jubilejnej 20-tej púte, aj za to, že Boh mi dal silu zvládnuť púť a celé nočné slúženie. Ďakujem všetkým, ktorí sa počas celej púte o nás starali. Daj Boh (Dal by Boh), aby táto tradícia trvala ešte ďalších minimálne 20 rokov a aby sa stále našli ľudia, ktorí budú pokračovať v tejto bohumilej tradícii.

Púť Ulič

Aj tento rok sa konala z Uliča do Ulič Krivé-
ho (mládežnícka) púť spojená s duchovným
stretnutím a vsenočným bdením. Bolo to už tretí-
krát, čo sa konala táto púť a nočné bohoslužby na
tomto našom svätom mieste.

Všetko sa začalo 18. augusta molebnom v
uličskom chráme. Potom nasledovala už spomí-
naná púť. Keď sme dorazili na miesto, čakalo
nás občerstvenie, ktorým sme sa trochu posilnili
na nadchádzajúce nočné modlitby. Počas pohos-
tenia nám duchovní, ktorí si pamätajú o. Ignatija,
rozprávali príbehy, ktoré svedčia o svätosti jeho
života. Nasledovalo malé posvätenie vody. Potom
už začalo vsenočné bdenie na samotný sviatok
Preobrazenia (Premenenia) nášho Hospodina. Po
veľkej večerni s litiou a sviatočnej utreni, počas
ktorej sme mali možnosť pokloniť sa ostatkom
svätým, nasledoval akafist k Počajevskej ikone
Bohorodičky. Po akafiste sme sa modlili modlit-
by k Eucharistii, po ktorých začali časy. Následne
sa slúžila neopísateľná nočná liturgia v skorých
ranných hodinách. Potom nasledovalo posvätenie
hrozna a prvotín.

Aj ráno sa na tomto svätom mieste slúžila
liturgia za účasti mnohých duchovných a verných
kresťanov, ktorí okrem sviatku si prišli uctiť aj o.
Ignatija. Kázeň o význame sviatku Preobrazenia
predniesol o. Alexander Cap. Mnoho veriacich
počas dňa, ako aj predchádzajúcu noc pristúpilo
k spovedi a Eucharistii. Nasledovalo posvätenie
prvotín, obchod okolo chrámu s čítaním Evanjelií,
večerná a panachída. Každý, kto tu prichádza, si
určite uvedomuje, že toto miesto je skutočne svä-
té. Aj každoročné množstvo ľudí o tom svedčí.
Tomu, že zbožný národ nezabudol na toto miesto
a navštevuje ho, sa určite teší aj o. Ignatij, ako to
na konci povedal o. Michal Hrustič, blízky priateľ
zosnulého o. Ignatija.

Prepodobne otče Ignatije, moli Boha o nas!

Jaro (RRIP)

ИСТИНА

Bratstvo pravoslávnej mládeže na Slovensku
SYNDESMOS

vás
srdečne pozýva na

„Študentskú veselicu“,

ktorá sa uskutoční dňa

18. februára 2011

/piatok/

so začiatkom o **18:00 hod.**

v sále OZKN na sídlisku Sekčov.

Cena vstupenky je **18 €.**

Všetci sa tešíme na vašu účasť!

V cene vstupenky je zahrnutý prípitok, polievka, dve hlavné jedlá, víno a káva.

Prosíme všetkých záujemcov, aby sa najneskôr do 1. februára 2011 nahlásili:

Lýdia Podhájecká - lydia.michelova@podhajecky.com

Juliána Kuzanová - 0949 493 497